

[Dohrmann]

rer om, at EF nu eventuelt skal gøres til en slags supermagt. Jeg lagde mærke til, at hr. Lasse Budtz sagde, at Europa bør spille en langt større rolle, end tilfældet er i dag. Det mener vi absolut ikke Europa bør gøre. Vi har et udmærket system i dag med de to store supermagter, og hvis Europa/EF også udvikler sig til sådan en slags supermagt, ligger der deri en risiko for, at visse andre lande kunne føle sig foranlediget til en forøget oprustning ud fra den opfattelse, at der vel stort set er en eller anden form for balance i dag. Derfor mener vi altså absolut ikke både under henvisning til det, man stillede den danske befolkning i udsigt, dengang vi stemte om ja eller nej til EF, og også til det sidste, jeg her sagde, at Europa militært eller i andre sammenhænge skal begynde at udvikle sig til nogen som helst slags supermagt.

Vi tilslutter os naturligvis, som vi altid har gjort, vort medlemskab af EF og NATO, og vi mener egentlig, at det er inde i en positiv udvikling, måske lige bortset fra, at Danmark ved flere lejligheder har gjort, hvad det kunne for at sabotere den frie bevægelighed over grænserne. Det er absolut ikke noget, den danske regering skal roses for.

Jeg vil afslutningsvis gerne give tilslutning til den dagsorden, hr. Lasse Budtz har foreslået. Der ligger ikke noget forkert i den, og derfor vil vi stemme ja til den.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil indledningsvis takke udenrigsministeren for den meget grundige fremstilling og analyse af den øjeblikkelige udenrigspolitiske situation, og jeg vil i mine kommentarer tage en del enkeltpørgsmål op og også sige lidt om de igangværende nedrustningsforhandlinger.

Jeg vil dernæst begynde med at sige, at Danmarks udenrigspolitik efter Kristeligt Folkepartis opfattelse hviler på vort medlemskab af Nordisk Råd, EF, NATO og FN. Det er de fire grundpiller eller bærepiller, men også i vore kontakter med enkeltlande har vi gode muligheder for at påvirke den internationale udvikling.

Hovedelementerne i en bredt baseret udenrigspolitik må være en aktiv fredspolitik baseret på grundprincipperne i FN-pagten, et nært samarbejde mellem de nordiske lande, et bredt europæisk samarbejde også med øst-

europæiske lande, afspænding, våbenkontrol og nedrustning baseret på en realistisk sikkerhedspolitik, indsnævring af velstandskløften mellem i- og ulandene, internationalt samarbejde om efterlevelse af verdenserklæringen om menneskerettighederne og den europæiske menneskerettighedskonvention og internationalt samarbejde om løsning af de globale miljø- og ressouceproblemer. Det er den overordnede målsætning, og herefter vil jeg fremkomme med enkelte delkommentarer.

Til trods for at vi glæder os over de tilnærmelser og en ny detente, som der blev sagt fra flere ordføreres side, må vi dog fastslå, at der også er virkelig mørke pletter på det verdenspolitiske kort, og den første virkelige mørke plet er jo Afghanistan – en krig, som har varet i år efter år begyndende i december 1979, og hvorunder menneske efter menneske er blevet dræbt eller tortureret, og hvor flygtningetallet nærmer sig Danmarks befolkning. Her er virkelig – al glæde til trods over den tilnærmelse, der har været – en international skamplet, og hvor Danmark fortsat af al kraft må arbejde for, at det afghanske folk får den selvbestemmelsesret og frihed, som det afghanske folk ønsker.

En anden af de sorte pletter er Iran-Irak-krigen, igen en af disse krige, der har varet overordentlig længe, og som har kostet overordentlig mange menneskeliv, og som det også menneskeligt set synes vanskeligt at finde en hurtig løsning på. Også her må vi gennem de muligheder, vi har, prøve på at være ægte fredsstiftere, så den meningsløse menneskeslagtning, som finder sted dér, må blive standset.

Den tredje af de mørke pletter, vi kan konstatere, det er i Sydafrika. Her mener vi fra Kristeligt Folkepartis side, at det er glædeligt, at den nordiske enighed vedrørende politikken over for Sydafrika er blevet retableret, at Sverige har nærmet sig de danske synspunkter, og vi håber, at dette må medføre et sådant øget pres, at det igen må fremme en fredelig udvikling i Sydafrika.

Det fjerde område, jeg vil sige lidt om, er Israel og det palæstinensiske problem. Dér er der nogle lyspunkter, men jeg tror samtidig, man realistisk må erkende, at det varer noget, før vi får den oplblødning på de forskellige sider, som er nødvendig for, at vi får en varig fred.